

NORGES HØYESTERETT

Den 7. februar 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Bergsjø, Arntzen og Høgetveit Berg i

HR-2020-305-U, (sak nr. 20-003212SIV-HRET), sivil sak, anke over beslutning:

A (advokat Olav Sylte)

mot

X kommune (Kommuneadvokaten i X
v/advokat Anette Olsen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om ikke å gi samtykke til behandling av en anke etter tvisteloven § 36-10 tredje ledd i en sak om tilbakeføring etter omsorgsovertakelse og om samvær mellom mor og barn.
- (2) A er mor til B, født 00.00.2004. Bs far, C, døde i 2009. B bodde sammen med sin mor fra fødselen.
- (3) Barneverntjenesten traff 6. april 2014 akuttvedtak om plassering av B utenfor hjemmet. Akuttvedtaket ble brakt inn for prøving i fylkesnemnda, som ikke tok klagen til følge.
- (4) Den 22. august 2014 traff fylkesnemnda vedtak om at X kommune ved barneverntjenesten skulle overta omsorgen for B. Samvær med moren ble fastsatt til 12 dagsamvær per år med 6 timer per gang, samt 3 dager sammenhengende i forbindelse med sommerferie, og med adgang til å føre tilsyn under samværene.
- (5) A fremsatte 28. januar 2016 krav om tilbakeføring av omsorgen for B. Fylkesnemnda traff 2. juni 2016 vedtak om at kravet om tilbakeføring ikke ble tatt til følge. Samværet ble redusert til 8 dagsamvær per år med 3 timer per gang. Mor begjærte rettslig overprøving av vedtaket, men fikk ikke medhold.
- (6) Den 15. april 2019 fremsatte mor ny begjæring om tilbakeføring av omsorgen for B. Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i Nordland traff den 26. juni 2019 vedtak med slik slutning:

«1. Begjæring om opphevelse av omsorgsovertakelsen av B, født 13.11.2004 tas ikke til følge, jf. bvl. § 4-21, første ledd 1 og 2 pkt., jf. § 4-1.

2. **A skal ha samvær med B 6 – seks – ganger pr. år, 3 – tre – timer pr. gang, jf. bvl. § 9-19, jf. § 4-1.**

3. **Barneverntjenesten gis adgang til å føre tilsyn under samvær.»**

(7) A begjærte rettslig overprøving av vedtaket.

(8) Ofoten tingrett avsa 20. september 2019 kjennelse og dom. Kjennelsen har denne slutningen:

«Begjæringen om å utsette saken og oppnevne sakkyndig for å utrede saken, tas ikke til følge.»

(9) Domsslutningen lyder slik:

«1. Fylkesnemndas vedtak av 26.6.2019 punkt 1 og 3 stadfestes.

2. A skal ha samvær med B 4 – fire – ganger pr. år, 3 – tre – timer pr. gang, jf. bvl. § 4-19, jf. § 4-1.»

(10) A anket dommen til Hålogaland lagmannsrett, som 19. november 2019 avsa beslutning med slik slutning:

«Det gis ikke samtykke til at anken fremmes.»

(11) A har anket lagmannsrettens beslutning til Høyesterett og påstått beslutningen opphevet. Hun har blant annet anført at det er vesentlige svakheter ved tingrettens avgjørelse, jf. tvisteloven § 36-10 tredje ledd bokstav c, særlig under henvisning til at saken er mangelfullt opplyst. Videre har hun gjort gjeldende at tingrettens reduksjon av samværet sammenlignet med fylkesnemndas vedtak, ikke er tilstrekkelig begrunnet, og at hennes rettigheter etter Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 8 er krenket.

(12) *X kommune* har i anketilsvar påstått at anken må forkastes. Kommunen har blant annet vist til at saken er tilstrekkelig opplyst og til at barnets uttalelser for tingretten må tillegges betydelig vekt. Fra kommunens side er det gjort gjeldende at lagmannsrettens avgjørelse er i tråd med EMK artikkel 8.

(13) Ved ankeutvalgets brev 23. januar 2020 ble partene gjort oppmerksom på at det kunne se ut til at lagmannsrettens beslutning var truffet uten at B, som fylte 15 år seks dager før lagmannsretten avsa sin beslutning, var gitt anledning til å utøve sine partsrettigheter, jf. barnevernloven § 7-24 første ledd tredje punktum, jf. § 6-3 andre ledd første punktum. Partene ble gitt frist for bemerkninger.

(14) A har i prosesskriv 27. januar 2020 fastholdt sin påstand om at beslutningen må oppheves. Hun har blant annet vist til at barnet skulle fått anledning til å delta med egne partsrettigheter, jf. barnekonvensjonen artikkel 9 andre ledd.

(15) *X kommune* har i prosesskriv 24. januar 2020 fastholdt sin påstand om at anken må forkastes. Dette er blant annet begrunnet med at det ikke er til Bs beste å uttale seg ytterligere i saken.

(16) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling. Dette omfatter blant annet om de lovbestemte vilkårene for

ankebehandling i lagmannsretten er oppfylt, jf. tvisteloven § 36-10 tredje ledd. Ved denne prøvingen har utvalget full kompetanse.

- (17) B fylte 15 år seks dager før lagmannsretten traff beslutning om ankenektelse. Barnevernloven § 6-3 andre ledd første punktum gir anvisning på at barnet, når det er fylt 15 år, «kan opptre som part i en sak og gjøre partsrettigheter gjeldende».
- (18) Utvalget tar ikke stilling til om lagmannsretten av eget tiltak skulle behandlet B som part, jf. barnevernloven § 6-3, jf. tvisteloven § 29-8 første ledd andre punktum, jf. § 11-4. Lagmannsretten skulle under enhver omstendighet bragt på det rene om B aktet å gjøre sine partsrettigheter gjeldende.
- (19) Lagmannsrettens beslutning må etter dette oppheves, jf. tvisteloven § 29-21 andre ledd bokstav a, jf. § 29-20 andre ledd andre punktum, jf. § 30-3 første ledd, da det er nærliggende at feilen har hatt betydning for beslutningen.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)